Anul al 58-lea | 12 Pagini | EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei | 12 Pagini | Nr. 58 Luni 3 Martie 1941

Taxa postală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

LA ISVOARELE RĂULUI

Descoperirile pe care le fac zilnic autoritățile represive și de urmărire în legătură cu rebeliunea din luna trecută, cum și identificarea vinovaților, ne arată cât de adâncă este rătăcirea în care a fost îmbrâncită o parte a tineretului nostru, cât de otrăvite isvoarele la care sufletul său era chemat să se adape.

Dar ceeace ni se pare și mai de neînțeles este faptul, că la acțiunile cele mai nesocotite — atentate, crime, jafuri, răpiri și suprimări de persoane — individul trecut prin școli înalte, posesor de titluri academice n'a ezitat să se însoțească, să opereze, să colaboreze cu specimene fără nici o calificare intelectuală, cu lăcătuși, frizeri, băeți de prăvălie, cu simpli lucrători, ba adeseori lăsându-se comandat de aceștia...

Ce răsturnare a criteriilor de valoare; ce câmp deschis spiritului aventurier; ce primă de încurajare întinsă curentelor anarhice!

Cum se explică asemenea lepădări nete de tot ce binefacerile pregătirii în șirul lung al anilor de școală, de tot ce nobletea culturii culeasă din lecturi, din studii, din deprinderea de a deosebi binele de rău, adevărul de minciună, permisul de nepermis, ne-ar fi îndreptățit să credem că au sădit și au făcut să crească în cei cari s'au adăpat ani de zile la isvoarele cărții? Cum se explică această renunțare totală la orice discernământ personal, la orice autocontrol al faptelor ce ești pus să săvârșești, dacă nu și al convingerilor la care ai apucat să te supui?

Oricât de mare ar fi devotamentul pentru o idee și oricât de fanatică voința de a lupta și de a se jertfi pentru biruința ei, omul nu trebue să se degradeze până la a fi prizonierul necondiționat al unei secte politice, timoratul unei discipline satanice, acceptând să execute consemnele cele mai contrare prerogativelor umane, fără nici o alegere a mijloacelor și fără nici o cumpănire a oportunității momentului sub raportul intereselor superioare ale țării.

Dacă totuși asemenea monstruozități s'au putut produce, târând în desfășurarea lor deopotrivă pe alfabeți ca și pe analfabeți, pe inginer, doctor, profesor, preot, ca și pe ultimul târâe-brâu al mahalalelor, aceasta ne arată cât de deficiente au fost și școala și biserica și familia și cultura în exercitarea misiunii lor.

Ce poate fi mai tipic și mai dezolant în această ordine de idei de cât cazul rebeliunii din Fălticeni, care adus deunăzi, în fața justiției militare, ne-a dat prilejul să vedem profesori stând pe banca acuzării cot la cot cu elevii lor, spre a'și asculta la urmă tot împreună sentințele de condamnare pentru fapte care n'au nimic de aface nici cu demnitatea, nici cu rosturile școlii?

De aceea îndreptarea trebue să porneasca de la isvoarele răului: de la școală, de la biserică, de la familie, care sunt de fapt temeiurile societății și, ca atare, direct răspunzătoare de toată vraiștea morală prielnică deslănțuirii instinctelor de junglă, pe care au creiat-o.

NOUA SITUAȚIE DIN BALCANI

După incheierea tratatelor turco-bulgar și iugoslavo-ungar

Ca să ne dăm mai bine seama de noua situație ce s'a creiat în Balcani, prin recentele acorduri bilaterale, dintre Turcia și Bulgaria, de oparte și dintre Iugoslavia și Ungaria ,de altă parte, e necesar să trecem într'o scurtă revistă fazele prin care au trecut în ultimii ani relațiunile dintre statele din acest sector european și evoluția politicei exterioare a acestor state.

După ce s'au îmbunătățit raporturile dintre Turcia republicană și Grecia, s'a considerat terenul favorabil pentru o politică de înțelegere și de colaborare între toate țările balcanice, în vederea menținerii statutului teritorial, așa cum a fost fixat prin tratatele incheiate după războiul mondial și al asigurării păcii.

Această concepție politică s'a cristalizat sub forma unei alianțe cunoscută sub numele de „Ințelegerea balcanică", din care însă n'au făcut parte Bulgaria și Albania.

Bulgaria n'a voit să facă parte din noua alianță, de oarece a urmărit o politică revizionistă, ea având atunci revendicări teritoriale atât la nord, pe seama României, cât și la vest și sud, pe seama Iugoslaviei și a Greciei.

Albania n'a putut să intre în acea alianță fiind un stat sub protectoratul Italiei.

Așa că, pactul balcanic s'a încheiat la 9 Februarie 1934 între România, Turcia, Iugoslavia și Grecia. Care a fost scopul său ?

Să asigure respectul angajamentelor existente și asigurarea ordinei internaționale stabilită prin tratatele aflate în vigoare, în sud-estul european.

Cu prilejul reuniunii Consiliului permanent al Ințelegerii balcanice din Mai 1936, s'a dat următoarea interpretare unei clauze a pactului încheiat cu doi ani mai înainte, în sensul cerut de delegatul Greciei și anume: părțile contractante nu sunt obligate să dea ajutorul lor unui membru al Ințelegerii ce ar fi în conflict cu o altă putere nebalcanică.

La începutul anului 1936 a intervenit o schimbare interesantă în politica exterioară a Bulgariei, prin pactul de amiciție „eternă" ce 1-a încheiat cu Iugoslavia. Această eșire din izolarea ce și-a impus-o până atunci, Bulgaria, dacă n'a însemnat o renunțare a sa formală la politica de revizuire și nici n'a contribuit la modificarea raporturilor Iugoslaviei cu aliații săi, în ce privește obligațiile ce le-a asumat prin pactul balcanic, s'a creat, totuși, o nouă stare de spirit la Sofia și la Belgrad.

S'a vorbit chiar de către partizanii slavismului, de o colaborare mai strânsă între toți slavii din Balcani, care ar putea cu timpul să favorizeze crearea unui stat iugoslav integral, dela marea Neagră la marea Adriatică și dela Dunăre, la marea Egee...

Lăsând la o parte acest proect al panslaviștilor de la sud, pactul de amiciție „eternă" bulgaro-iugoslav, s'a menținut până azi. A urmat după aceea apropierea Iugoslaviei de Germania și Italia.

La 28 Februarie 1938 s'a incheiat tratatul dintre Turcia și Grecia, prin care ele s'au angajat să-și dea ajutor armat mutual, în caz de complicațiuni internaționale ; sau să se înțeleagă asupra măsurilor ce au de luat în cazul unei amenințări de război, sau de război, ce ar putea pune în primejdie siguranța lor. Politica alianțelor a intrat apoi în altă fază. A intervenit tratatul de alianță al Turciei cu Marea Britanie și cel de garanție dintre Grecia și Marea Britanie, care a introdus în Balcani și în Mediterana orientală amestecul unei mari puteri, după ace-

(Continuare în pag. 2-a)

REPREZENTAȚIA DE GALĂ DE VINERI DELA „ARO"

M. S. Regele Mihai și M. S. Regina Mamă Elena eșind dela cinematograful „Aro" după reprezentație
(Darea de seamă în corpul ziarului)

Importante hotărâri ale consiliului de cabinet

Lucrările pentru organizarea plebiscitului.—Pregătirea noului regim al chiriilor. — Măsuri severe impotriva speculanților

In ziua de Vineri 28 Februarie s'a ținut un consiliu de cabinet sub președinția d-lui general Antonescu .

Au participat d-nii: general N. Stoenescu, ministrul finanțelor; general D. Popescu, ministrul afacerilor interne; N. Dragomir, ministrul coordonării și statului major economic; general Gh. Potopeanu, ministrul economiei naționale; C. Stoicescu, ministrul justiției; general C. Pantazi, subsecretar de stat la ministerul apărării naționale pentru armata de uscat.

1) D. general Antonescu a făcut o amplă expunere asupra ultimelor evenimente externe și asupra situației politice interne.

2) D. general D. Popescu ministrul afacerilor interne a făcut cunoscut consiliului mersul lucrărilor cu privire la organizarea plebiscitului. Toate măsurile au fost luate pentru ca votarea să se poată desfășura în liniște și ordine pe tot cuprinsul țării.

3) Consiliul a examinat problema noului legi a chiriilor, și a dat instrucțiuni cu privire la principiile reglementării, care se va face de acord cu ministerul coordonării, întrucât această problemă este strâns legată de aceea a prețurilor.

Consiliul a autorizat pe d ministru al justiției să dea un comunicat prin care să prevină pe cei interesați, că nu trebue să se angajeze pe viitor prin tranzacții premature întrucât problema va fi integral reglementată în sensul unei frânări stricte a încercărilor de scumpire a vieții.

In acelaș timp se vor da dispozițiuni ca încercările de evacuare sau de executare să fie oprite până la intrarea în vigoare a nouii legi.

4) In legătură cu încercările de a se crea o stare de îngrijorare favorabilă speculei, s'a hotărît să se arate că politica economică a guvernului își bazează realizările financiare pe încasările statului aflate în vădită creștere și pe operațiuni legate numai de activarea producției. Politica de severe economii de asigurare a unei aprovizionări îndestulătoare și de menținere a prețurilor, desminte îndeajuns încercările de a semăna neîncrederea. Se vor lua severe măsuri împotriva acelora cari încearcă să tulbure desfășurarea activității economice și a celor care acaparează mărfuri cu speranță de a le specula mai târziu. Ei nu vor avea decât de pierdut pentrucă politica de stabilitate a guvernului rămâne neclintită.

TRATAT DE COMERȚ ȘI NAVIGAȚIE INTRE ROMÂNIA ȘI U. R. S. S.

La 26 Februarie, s'a semnat la Moscova un tratat de comerț și navigațiune precum și un acord de schimb de mărfuri și de plăți între România și U. R. S. S. Tratatul prevede acceptarea reciprocă a principiului națiunei celei mai favorizate. Schimbul de mărfuri pentru primul an este de 8 milioane dolari, câte patru milioane de fiecare parte.

Articolul principal de import în U. R. S. S. va fi benzina, iar de import în România bumbacul și fonta.

Din partea Uniunii Sovietice, tratatul a fost semnat de d-nii Mikoian, comisarul comerțului exterior și Labedev, comisarul adjunct al comerțului exterior; iar din partea României de d-nii Gafencu ministrul României la Moscova și Nemoianu, președintele delegațiunii economice române.

Cercurile oficiale române înregistrează cu satisfacție încheerea acestui tratat și a actelor anexe, în credința că ele vor determina o largă desvoltare a schimburilor economice între cele două țări și vor contribui la întărirea raporturilor de bună vecinătate între România și Uniunea Sovietică.

CUTREMUR CATASTROFAL IN IRAN

O LOCALITATE COMPLET DISTRUSĂ. — 600 MORȚI

Teheran, 28 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite :

Se anunță din Birdjend, localitate situată în partea de apus a Iranului, că localitatea Mohammed Abadkhan, din apropiere de zona deșertului, a fost complet distrusă de un puternic cutremur de pământ.

Din cei aproape 700 de locuitori ai satului, peste 600 au fost omorîți. Au fost omorîte și toate vitele gospodarilor.

Turcia va continua politica de neutralitate

Ankara, 28 (Telegraph-Orient). — In cercurile politice de aci se afirmă, că Turcia după intrevederile între personalitățile turce și d. Eden va continua politica ei de neutralitate urmată până acum. Nu a intervenit nici un eveniment care ar putea revizui această politică.

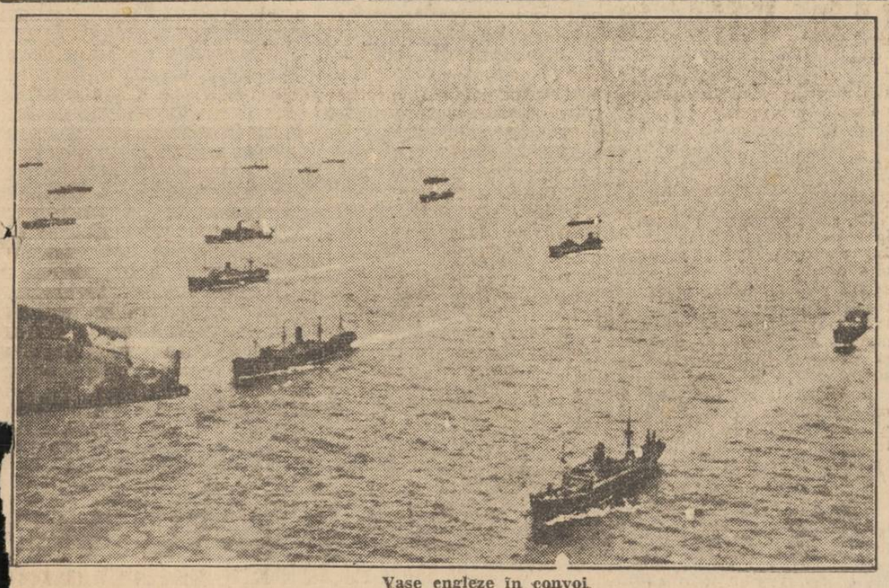

Vase engleze în convoi

UNELTIRILE BRITANICE IN SUD-ESTUL EUROPEI

CUM E COMENTAT LA BERLIN UN DISCURS AL FOSTULUI AMBASADOR AMERICAN LA PARIS

Prin telefon, dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 28. — Berlinul urmărește cu multă atenție încercările Angliei de a turbura situația din Sud-Estul Europei, consolidată în favoarea Axei, în urma încheerii pactului bulgaro-turc, pactului iugoslavo-ungar și a nouei ordine din România.

Cu toată atitudinea unei părți a opiniei publice din Turcia, se crede că manevrele britanice la Ankara nu vor avea niciun rezultat. Germania nu nutrește nicio intenție ofensivă față de Turcia. In ultimul timp, legăturile dintre aceste două state au fost foarte corecte, chiar cordiale, astfel că — după părerile Germaniei — Turcia n'are nici un motiv să cedeze în fața presiunilor Angliei.

In ceeace privește Bulgaria, Anglia are o atitudine foarte schimbăcioasă, trecând dela curtoazie la amenințări. Astfel declarațiile de ieri ale d-lui Rendel, ministrul Angliei la Sofia, au atins punctul culminant al amenințărilor. El a declarat că înainte ca Bulgaria să inceapă vreo acțiune ostilă Angliei, Londra va rupe relațiunile diplomatice cu Bulgaria și i va declara război. La Berlin nu se crede că Bulgaria se va lăsa intimidată de amenințarea cu ruperea relațiunilor diplomatice și cu declarația de război ce ar urma. Din contră, după părerile Germaniei, rezultatul acestor amenințări va fi că amiciția bulgaro-germană va deveni și mai fermă.

Toasturile dela Budapesta, schimbate între ministrul de externe ungar și d. Țințar Marcovici arată apropierea dintre cele două state și implicit apropierea acestora de puterile Axei. Există într'adevăr o nuanță între toasturile Ungariei și Iugoslaviei, dar acest lucru este foarte explicabil dacă avem în vedere că Ungaria face parte din pactul tripartit și este deci mai strâns legată de Germania și Italia.

Despre știrile britanice cari vorbesc de o plecare prematură a d-lui Țințar Marcovici dela Budapesta, nu se știe nimic, atât la Berlin și Belgrad cât și în Capitala Ungariei. Aceste știri eronate nu sunt decât manevre britanice, spre a mistifica situația care este atât de clară.

Avându-se în vedere prietenia germano-iugoslavă, nu există vreun pericol pentru Iugoslavia, mai ales că acest stat trăiește în bune raporturi cu toți vecinii lui. Totuș, trebue repetat ceeace am comunicat ieri că Germania este pregătită contra oricărei încercări a Angliei de a face o intervenție militară în Balcani. Anglia nu va mai reuși să creieze un front la Salonic.

*

La Berlin se acordă o deosebită importanță discursului ținut de d. Bullit. fost ambasador american la Paris. In aceste declarații, d. Bullit spune că Germania, Italia și Japonia nutresc dorințe de a domina lumea. Pactul tripartit încheiat exact acum trei luni arată tocmai contrariul, deoarece se fixează o sferă de influență pentru fiecare putere în parte.

Mai departe d. Bullit a vorbit în mod foarte pesimist despre situația Angliei și a subliniat existența unei posibilități de invaziune germană în Statele Unite. Aceste concluzii absurde n'au decât un singur scop și anume de a înduioșa opinia publică americană, pentru o ajutorare cât mai grabnică a Angliei.

D. Bullit a recunoscut că misiunea Angliei și a Statelor Unite ar fi crearea celei mai puternice flote și aviații din lume, spre a asigura astfel noua ordine pe glob. Aceste afirmații arată clar unde există dorințele de dominație, cari aparțin cercurilor capitaliste anglo-americane.

*

O deosebită senzație au produs și declarațiile lui sir Walter Citrin, șeful sindicatelor muncitorești britanice. Vorbind despre călătoria sa în America, acesta a declarat că americanii sunt ferm convinși că Anglia va trebui să se predea în curând și că ajutorul american va veni prea târziu. Declarațiile sale arată categoric cari sunt sentimentele opiniei publice americane.

SITUAȚIA DIN BALCANI E URMĂRITĂ CU INTERES LA ROMA

Prin telefon dela corespondentul nostru din Roma

Roma, 28. — Situația balcanică este continuu urmărită, cu interes, la Roma.

Astfel, este stirea pe care ziarele din Roma au publicat-o că Ducele a transmis, prin ministrul Italiei la București, o comunicare generalului Antonescu, aprobând opera sa de a împiedica orice manevră engleză.

Activitatea rectilinie a conducătorului Statului român este urmărită cu interes la Roma, ea constituind o nouă dovadă de solidaritate a României cu Axa.

*

In ce privește prezența d-lui Eden în Turcia nu sunt reacțiuni din partea Italiei. In orice caz, din partea acestor cercuri politice se observă că această vizită demonstrează că la Londra sunt preocupări pentru soarta conflictului și se simte nevoia de a se asigura noui colaborări.

Recentele declarațiuni ale d-lui Saracioglu despre care presa italiană nu a amintit, nu au fost obiectul de reacțiune a acestor cercuri, deoarece după cele ce se asigură, textul oficial al acestor declarațiuni nu a sosit la Roma.

In orice caz, nu pare că aceste declarațiuni ar reprezenta un element interesant pentru puterile Axei. E. C.

O notă germană oficioasă în legătură cu unele probleme din sud-estul Europei

Berlin, 28 (Rador). — Următoarea notă cu caracter oficios a fost dată publicității:

Cu privire la unele probleme din sud-estul Europei, s'a declarat Vineri în cercurile politice din Berlin că revendicările privitoare la revizuiri și aspirațiile revizioniste sunt chestiuni de importanță secundară dacă sunt privite din punctul de vedere al aspectului unei Europe mari și comparate cu marile probleme care joacă actualmente un rol.

Ele își au totuși rolul lor și își vor găsi desigur o soluție echitabilă și durabilă la timpul lor, în cadrul general al ordinei europene.

UN ORDIN DE ZI AL MAREȘALULUI GOERING CĂTRE AVIAȚIA GERMANĂ

Berlin, 28 (Rador). — Cu prilejul împlinirii a șase ani dela creiarea armei aeriene, mareșalul Reichului, comandant șef al forțelor aeriene, a dat, dela cartierul general al aviației, următorul ordin de zi:

Soldați din aviație,
Camarazi!

Astăzi, când celebrăm a șasea aniversare dela creiarea aviației, luptăm pentru libertatea și onoarea poporului nostru

Mareșalul GOERING

Ați dobândit anul trecut succese strălucite, grație vitejiei voastre și voinței voastre de jertfă. Vă exprim pentru aceasta recunoștința și mulțumirile mele.

Temuți de inamic, respectați și admirați de lumea întreagă, ați rămas credincioși tradiției războiniculu: german și v'ați câștigat o glorie incomparabilă prin faptele voastre. Poporul german este mândru de voi. El are încredere în voi și urările lui cele mai fierbinți vă însoțesc pretutindeni.

Inclinăm astăzi drapelele în amintirea camarazilor morți pentru patrie. Jertfa lor ne amintește, ca o poruncă, datoria de a câștiga victoria finală.

PROBLEME ȘI DISCUȚII

REGLEMENTAREA RAPORTURILOR DINTRE PROPRIETARI ȘI CHIRIAȘI

Problema reglementării raporturilor dintre proprietari și chiriași este din nou pusă în discuție și în plină actualitate.

Legea, de astă toamnă, pentru prelungirea contractelor de inchiriere pe șase luni, n'a rezolvat deci criza ce se declarase și atunci. Nici nu putea însă s'o rezolve, desigur, fiindcă n'a avut decât o rațiune și aplicațiune tranzitorii.

Tocmai de aceea, criza declarându-se iarăși, se impune, măcar acum, statornicirea unor reguli ceva mai generale în materie.

Dealtfel, însuși ministerul de resort se află azi în posesia intregului material documentar necesar unei legiferări complete și utile, deoarece — prevăzând insuficiența decretului-lege din toamnă și recunoscându-i caracterul trecător, s'a făcut apel către toți cei interesați să prezinte întâmpinări și propuneri spre a fi avute în vedere la următoarea reexaminare a problemei.

Intre timp am primit și noi câteva sute de scrisori de acest fel dela cititorii noștri.

Așa că suntem în măsură azi să cercetăm chestiunea pe toate fețele.

*

Din capul locului trebuie să precizăm — ca să fie definitiv câștigat în discuție — că chestiunea în sine impune două preocupări: **REGLEMENTAREA CHIRIILOR**, în înțelesul pus de legiuitor în toate operele sale tinzând la prevenirea și reprimarea speculei (camăta, specula ilicită, sabotajul) și **REZOLVAREA CRIZEI LOCUINȚELOR**, în înțelesul deslușit din multiplele doleanțe exprimate și dificultăți provocate fie de refugiații popositi în centrele supraaglomerate de populațiile respective, fie de dislocările artificiale de grupe de inși strămutați în anumite scopuri din o localitate în alta, fie de concentrați.

Pornind tot pe acest vad de cercetări — exacte în constatări și logice în judecată — trebuie să recunoaștem principial și normal, că inchirierile n'au a fi reglementate de legiuitor fiindcă — potrivit jocului cererii și ofertei și al angajamentelor în raport cu punga și veleitățile fiecăruia — sunt stabilite prin contracte incheiate între părți, ce fac legea părților.

Prin urmare, în respectul legii cuprinse în fiece contract de inchiriere și incheiat liber de semnatarii lui, singurul corectiv ce s'ar putea sugera, e doar acela al revizuirei clauzelor lui, atunci când din cauza circumstanțelor, neprevăzute, survenite, devin oneroase, neexecutabile și depășesc intenția inițială a părților.

In această privință am primit numeroase scrisori dela proprietari cari ni se plâng că și-au inchiriat imobilele pe termen lung și că între timp chiriile convenite au devenit ridicul de disproporționate față cu actuala lor valoare locativă; și cer legiuitorului să li îngăduie revizuirea și eventual rezilierea acestor contracte.

E un fel de reeditare a teoriei imprevizțiunei pe care legiuitorul român a refuzat s'o adopte chiar în anii de după războiu — deși se infățișa pe atunci în formă foarte acută — tocmai fiindcă a „fugit" de formule vătămătoare principalelor instituții juridice și garanții legale ale țării.

Revizuirea clauzelor contractelor, pe principiul „rebus sic stantibus" a fost, așa dar, înlăturată de legiuitor până acum. Rămâne de văzut dacă mai poate fi reinviată deacum inainte.

*

In cadrul acesta al discuției se ridică totuși numeroase doleanțe în raport cu recenta prelungire a contractelor de inchiriere (de astă toamnă) și, incă mai numeroase, în raport cu condițiunile în cari se oferă inchirierile noui.

Se cere, adică, o nouă prelungire pentru contractele prelungite pe șase luni, și o reglementare severă a regimului inchirierilor, cu accent deosebit în ce privește dreptul la specială protecție al familiilor concentraților, al refugiaților, al grupărilor

(Continuare în pag. 5-a)